

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	3
------------	---

BİRİNCİ KISIM İŞ KANUNU'NA İLİŞKİN HUSUSLAR

İş Mevzuatında Bazı Temel Kavramlar	19
İşçi Kimdir?	19
Hangi İşler/Kişiler İş Kanunu Kapsamında Değildir?.....	19
1. Deniz ve Hava Taşıma İşleri	19
2. Tarım ve Orman İşyerleri	20
3. Bir Ailenin Üyeleri ve 3 üncü Dereceye Kadar (3 üncü Derece Dahil) Hısımları Arasında Dışardan Başka Biri Katılmayarak Evlerde ve El Sanatlarının Yapıldığı İşler	20
4. Ev Hizmetlerinde Çalışanlar	20
5. Çıraklar	20
6. Sporcular	22
7. Rehabilite Edilenler	22
8. Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'ndaki Tarife Uygun Üç Kişinin Çalıştığı İşyerleri	22
Eşit Davranma İlkesi	22
İşveren ve İşveren Vekili Kavramları.....	23
Alt İşveren.....	24
İşyeri Kavramı	28
İş Sözleşmesi, Çeşitleri ve Düzenlenmesi	30
İş Sözleşmesinin Unsurları.....	30
İş Sözleşmesinde Şekil.....	31
İş Sözleşmesi Yapma Zorunluluğu.....	32
Engelli Çalıştırma Yükümlülüğü (4857 SK. 30. md).....	32
İşyerinden Malulen Ayrılanları Çalıştırma Yükümlülüğü (4857 SK. 30. md).....	32
Askerlik veya Yasal Ödev Nedeniyle İşten Ayrılanların Çalıştırılması Yükümlülüğü (4857 SK. 31. md)	33
Diğer Durumlar	33

İşçi Özlük Dosyası	33
İş Sözleşmesi Türleri	36
Sürekli-Süreksiz İş Sözleşmeleri.....	36
Belirli-Belirsiz Süreli İş Sözleşmeleri.....	36
Tam Süreli-Kısmi Süreli İş Sözleşmeleri.....	37
Çağrı Üzerine Çalışma.....	41
Deneme Süreli Çalışma.....	42
Takım Sözleşmesi.....	42
Uzaktan Çalışma.....	42
Geçici İş İlişkisi.....	49
İş Sözleşmesinin Sona Ermesi	52
Fesihsiz Sona Erme Halleri	52
İş Sözleşmesinin Tarafların Anlaşmasıyla (İkale Sözleşmesi İle) Sona Ermesi.....	52
İş Sözleşmesinin Ölümle Sona Ermesi.....	53
Belirli Sürenin Bitimi İle İş Sözleşmesinin Sona Ermesi.....	54
İş Sözleşmesinin Fesih Bildirimiyle Sona Ermesi	54
Süreli Fesih (4857 SK. /md. 17).....	55
1. <i>Bildirim Sürelerine Uymamanın Alternatifi</i>	56
2. <i>İş Arama İzni</i>	56
3. <i>Çalışma Belgesi Verilmesi</i>	58
4. <i>İhbar Tazminatı</i>	58
5. <i>Kötü Niyet Tazminatı</i>	59
Süreli Fesihle Feshin Geçerli Nedenine Dayanması.....	59
Geçersiz Nedenle Feshin Sonuçları Nelerdir?.....	61
1. <i>Arabuluculuk ve Dava</i>	61
2. <i>İşe İade</i>	62
3. <i>İşe Başlatmama Tazminatı</i>	62
4. <i>Ücret Ödemesi</i>	62
Çalışma Koşullarında Değişiklik ve Fesih	63
Süresiz (Haklı Nedenle) Fesih	63
İşçinin Haklı Nedenle Derhal Fesih Nedenleri (4857 SK. /md.24).....	64
I. <i>Sağlık Sebepleri</i>	64
II. <i>Ahlak ve iyiniyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri</i>	64
III. <i>Zorlayıcı Sebepler</i>	65

İşverenin Haklı Nedenle Derhal Fesih Nedenleri (4857 SK. /md.25).....	66
I- Sağlık Sebepleri:	66
II- Ahlak ve İyi Niyet Kurallarına Uymayan Haller ve Benzerleri	67
III- Zorlayıcı Sebepler	68
IV- İşçinin Gözaltına Alınması veya Tutuklanması Halinde Devamsızlığın 17 nci Maddedeki Bildirim Süresini Aşması.....	68
Toplu İşçi Çıkarma	68
1- Toplu işçi çıkarma hangi hallerde mümkündür?.....	68
2- Kaç işçi çıkartılması toplu işçi çıkarma sayılır? Kapsam nasıl belirlenir?.....	68
3- Toplu işçi çıkarma sayılması için işten çıkarmalar aynı tarihte mi yapılmalı?.....	69
4- Toplu işçi çıkarmak isteyen işveren durumu nereye bildirmek zorundadır?	69
5- Yapılacak bildirimde hangi bilgilere yer verilir?	70
6- Toplu işçi çıkarma bildirimini sonrasında bir müzakere gerçekleştirilir mi?	70
7- Toplu işçi çıkarma sonucunda fesih ne zaman gerçekleşir?	70
8- İşveren toplu işçi çıkarmadan sonra yeniden işçi almak isterse ne yapmalı?	70
9- Toplu işçi çıkarma halinde işçilerin hakları nelerdir?.....	70
Kıdem Tazminatı.....	71
Kıdem Tazminatının Koşulları Nelerdir?	71
Kıdem Tazminatı İçin Belirli Fesih Halleri Nelerdir?.....	71
En Az 1 Yıl Çalışmış Olma Şartı.....	74
Kıdem Tazminatının Hesaplanması.....	74
Ücrete Neler Dahil?.....	75
Fazla Mesai Ücreti Kıdem Tazminatına Tabi Mi?	76
Kıdem Tazminatının Hesabında Dikkate Alınacak Ödemeler	77
Kıdem Tazminatının Hesabında Dikkate Alınmayacak Ödemeler...78	
Kıdem Tazminatı Ödemesi Vergiden İstisna Mı?.....	79
İstifa Halinde Kıdem Tazminatı Ödenmesi	79
Son Brüt Ücret Mi Geçerli?	80
Ödeme Ne Zaman Olmalı?.....	80

Tek Seferde Mi Ödenmeli?	80
Süresinde Ödenmezse Ne Olur?.....	81
Zamanaşımı Süresi Ne Kadar?	81
Yeni İşverenin Sorumluluğu.....	82
Ölüm Tazminatı.....	85
Sendikal Tazminat.....	87
İş Hukukunda Çalışma Süreleri ve Ücretler	90
Normal Çalışma Süresi.....	90
Denkleştirme Uygulaması	90
Denkleştirme İçin İşçi Onayı Alınmalı Mı?	91
Denkleştirme Anlaşması Yazılı Mı Olmalı?	91
Yoğunlaştırılmış Çalışmada Haftalık Çalışma Süresi Nasıl Bölünebilir?.....	91
Denkleştirme Süresi Ne Kadar Olmalı?	91
Denkleştirme İşyerinin Bazı Bölümlerine Veya Bir Grup İşçiye Uygulanabilir Mi?	92
Yoğunlaştırılmış Çalışma Sonrası Denkleştirme Yapılmazsa Ne Olur?	92
Denkleştirme Yapmadan İşçinin İş Sözleşmesi Feshedilirse Ne Olur?	92
Denkleştirme Durumunda Ücret Ve Prim Nasıl Ödenir?	92
Yoğunlaştırılmış Çalışma Sonrası Denkleştirme Yapılmazsa Prim Nasıl Ödenir?.....	93
Çalışma Süresinden Sayılan Haller	93
Ara Dinlenmesi.....	94
İşçinin Gece Çalışması.....	94
Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma.....	96
Fazla Sürelerle Çalışma.....	96
Zorunlu Hallerde Fazla Çalışma	96
Olağanüstü Hallerde Fazla Çalışma	96
Fazla Çalışmada İşçi Onayı Gerekli Mi?	97
Fazla Çalışmanın Yasak Olduğu İşler	98
Fazla Çalışma Yaptırılmayacak İşçiler	98
Fazla Çalışma Ücreti	99

Hafta Tatili	101
Ulusal Bayram ve Genel Tatil Günleri	103
Yıllık İzin	104
İşyerinde İzin Kurulu Bulundurulması.....	106
Telafi Çalışması	108
Analık İzni	108
Analık Halinde Çalışma Süresinin Yarısı Kadar Ücretsiz İzin	109
Analık Halinde Altı Aya Kadar Ücretsiz İzin.....	109
Analık Halinde Kısmi Süreli Çalışma.....	110
Mazeret İzni	112
Ücret Nedir? Nasıl Ödenir?	112
Ücret Ödenmezse Ne Olur?	113
Ücret Hesap Pusulası ve Ücret Bordrosu	114
Avans Uygulaması	116
Avansın Bazı Şartları Var	116
Avans Ödenmezse Ne Olur?	117
Avanstan Prim Kesilecek mi?	118
Ücret Kesme Cezası ve Ceza Koşulu	118
Ücret Garanti Fonu	122
Kısa Çalışma Ödeneği	124
Kısa Çalışma Ödeneği Hangi Hallerde Mümkün?.....	125
Kısa Çalışma Ne Demek?	125
İşveren Başvuru Yapmalı	125
Şartlar Neler?	126
Ödenek Tutarı Ne Kadar?.....	126
Çocuk İşçi Çalıştırma	126
Kadın İşçi Çalıştırma ve Yükümlülükler	128

İKİNCİ KISIM SOSYAL GÜVENLİK UYGULAMALARINA İLİŞKİN HUSUSLAR

Sosyal Güvenlik Uygulamalarında Bazı Temel Kavramlar ve Yükümlülükler	135
Sigortalı Kavramı ve Tescili	135

4/a Kapsamındaki Sigortalılık.....	135
4/b Kapsamındaki Sigortalılık.....	137
Sigortalı Sayılmayanlar.....	138
Sigortalı Tescili.....	140
İşe Başlamadan Önce Bildirilmesi Gereken Sigortalılar.....	140
İnşaat, Balıkçılık Ve Tarım İşyerlerinde İşe Başlatılacak Sigortalılar.....	140
Yabancı Ülkelere Sefer Yapan Ulaştırma Araçlarında Sefer Esnasında İşe Başlatılan Sigortalılar.....	140
İlk Defa İşyeri Bildirgesi Verecek İşyerlerinde İşe Başlatılacak Sigortalılar.....	141
Aday Çıracak, Çıracak Ve İşletmelerde Mesleki Eğitim Gören Öğrenciler.....	141
Naklen Ve Hizmet Akdi Sona Ermeden Aynı İşverenin Aynı ya da Başka Ünitede Tescil Edilmiş İşyerinde Çalışanlar.....	141
Sigortalı Tescilinde İdari Para Cezası.....	141
a) Sigortalılığa İlişkin Bildirgenin Süresi Dışında veya Belirlenen Usule Aykırı Şekilde Verilmesi Hali.....	142
b) Sigortalılığa İlişkin Bildirgenin Verilmediğinin Kurumca Çeşitli Yollarla Öğrenilmesi Hali.....	144
c) Tekerrür Hali.....	144
Sigortalılığın Sona Ermesi.....	145
4/b Sigortalılığının Tescili.....	151
İşveren.....	153
İşveren Vekili.....	154
Alt İşveren.....	155
İşyeri.....	156
İşyerinin Tescili.....	156
Birleşme, Nevi Değişikliği ve Katılma Durumları.....	158
İşyerinin Devri.....	158
İşyerinin İntikali.....	159
İşyerinin Nakli.....	160
İşyerinin Bölünmesi.....	160
Tek İhale İle Birden Fazla Ünitenin Görev Alanına Giren Bir İşin Yapılması Hâlinde Tescil İşlemi.....	161

Aynı İşveren Tarafından Yaptırılan ve Birden Fazla Yapı Ruhsatı Bulunan Özel Nitelikteki Bina İnşaatı İşyerlerinde Tescil İşlemi	161
Belirli Yerde Yapılmayan ve Belirli Bir Merkezden Sevk ve İdare Edilen İşlerin Tescili	161
Ticaret Sicili Müdürlüklerince Tescil Edilen Şirket Kuruluşlarına İstinaden Otomatik İşyeri Tescili	161
Konsorsiyum ve İş Ortaklığı Şeklinde Üstlenilen İhale Konusu İşlerin Tescili	162
İşyeri Tescilinde İdari Para Cezası	162
Sigorta Primine Esas Kazanç ve Tespiti.....	165
Günlük Kazanç Sınırları	165
Sigorta Primine Esas Kazançlar	165
Kısmen Prime Tabi Tutulan Kazançlar	167
Yemek Paraları	167
Çocuk Zammı (Yardımları)	168
Aile Zammı (Yardımları).....	169
Özel Sağlık Sigortası Primi Ve Bireysel Emeklilik Katkı Payları Tutarları	169
Prime Tabi Tutulmayan Kazançlar	170
- Aynı Yardımlar	170
- Ölüm, Doğum ve Evlenme Yardımları	170
- Görev Yollukları.....	170
- Seyyar Görev Tazminatı, Kıdem Tazminatı, İş Sonu Tazminatı veya Kıdem Tazminatı Mahiyetindeki Toplu Ödemeler ve Keşif Ücreti Gibi Ödemeler.....	171
- İhbar Tazminatı	171
- Kasa Tazminatı.....	172
- İşverenlerin Sigortalılara Vermiş Oldukları Alışveriş/Hediye Çekleri	172
Sigorta Primine Esas Kazancın Devri.....	172
Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ve Primlerin Ödenmesi	175
Beyannamenin Verilmesi	175
Beyannamenin Düzenlenmesi	176

Beyannamenin Mali Müşavir Nedeniyle Ertelenmesi	177
Beyannamenin Verilmemesinin Yaptırımı	179
a) Belirtilen Şekil ve Usulde ya da Belirlenen Sürede Verilmeyen Beyannamenin Asıl Nitelikte Olması	180
b) Belirtilen Şekil ve Usulde ya da Belirlenen Sürede Verilmeyen Beyannamenin Ek Nitelikte Olması	181
c) Beyannamenin Verilmediğinin Kurum Tarafından Değişik Yollarla Tespiti Hali	181
Beyannamede Mali Müşavirin Sorumluluğu	184
Primlerin Ödenmesi.....	185
İstihdam Teşvikleri.....	188
Tarım Ürünlerinde Tevkifat Uygulaması.....	194
Uyumlu Prim Borçlusuna Erteleme Uygulaması.....	196
Çok Zor Durum ve Teminat Şartları Var	197
Düşük Tecil Faizi Uygulanıyor	197
Taksitler Süresinde Ödenmeli	199
Engelleyici Sebep ve Mücbir Sebeplerle Primlerin Ertelenmesi ..	199
Bilgi İşlem Altyapısında Sorun: Engelleyici Sebep	199
Sorun İşverenin Sistemindeyse	199
Mücbir Sebep Halleri Neler?	200
Belgeler İçin Üç Ay Süre.....	201
PRİMLERİN GİDER YAZILMASI	201
Primler Gider Yazılabilir.....	201
Fark İşçilikten Doğan Primde Durum	202
Ceza ve Faizler İndirilebilir mi?	202
Prim Borcu Nedeniyle Ortaklığın Feshi	203
Ortaklığın Feshinin İstenmesinde Kapsam	203
Gerekli Şartlar	204
Ortaklığın Feshinin İstenmesi Usulü.....	204
Asgari İşçilik Uygulaması.....	205
Genel Olarak Asgari İşçilik.....	205
Devamlı İşyerlerinde Asgari İşçiliğin Tespiti ve Yöntemler	208
İhale Konusu İşlerde Asgari İşçiliğin Tespiti ve Yöntem.....	211
Faturalı İşçilik Ödemelerinin Varlığı	217

Özel Bina İnşaatlarında Asgari İşçilik	223
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve YMM'lerin	
Asgari İşçilik İnceleme Yetkisi	228
İnceleme Yapılması	228
Ortak Hükümler	230
Rapor Üzerinde Yapılacak İşlemler.....	232
Rapor Düzenlenmeyecek İşler ve Rapor Düzenleme Sınırı.....	234
Rapor Düzenleme Şekli.....	234
Rapor Düzenlenemeyecek Hâller.....	235
Meslek Mensuplarının Düzenleyecekleri Rapordan Doğan Sorumlulukları.....	235
Tespit Edilen Eksik İşçilik Nedeniyle Uygulanacak	
İdari Para Cezası.....	236
Özel Sektörün Birbirine Yaptırdığı İşlerde Asgari	
İşçilik Olur Mu?	238
İstihkak Ödemesi Olmayan İhaleli İşlerde Asgari İşçilik	240
Yap-İşlet-Devret Modelinde Durum	240
Yıkım Söküm İşleri	241
Tespit Mümkün Değilse Ne Olacak?	241
Sosyal Güvenlik Uygulamalarında İşyeri Kayıtları ve	
Bazı Bildirimler	242
Kayıt ve Belge Saklama ve İbraz Yükümlülüğü	242
Kayıt ve Belgelerin Geçersizliği	246
Meslek Kodu Uygulaması.....	249
İstirahatli Sigortalıların Bildirimi.....	251
Konut Kapıcısı Çalıştırma	252
1- “Konut Kapıcısı” kimlere denmektedir?.....	252
2- Konut Kapıcısı çalıştırırken işverenin başlıca yükümlülükleri ne- lerdir?	252
3- Konut Kapıcısı ile iş sözleşmesi nasıl yapılmalı?.....	253
4- Konut Kapıcısının çalışma süresi nasıl belirlenir?	253
5- Konut Kapıcılarının haftalık izinleri ve tatilleri nasıldır?.....	253
6- Kapıcı izinleyken geçici kapıcı çalıştırılabilir mi?	254
7- Konut Kapıcılarına kıdem ve ihbar tazminatı nasıl ödenir?	254
8- Uyuşmazlıklarda muhatap kimdir?	254

9- Kapıcıların sigortalılığı nasıl olacak?	254
10- Konut Kapıcısı çalıştırmada istihdam teşviklerinden faydalanmak mümkün mü?.....	255
Sosyal Güvenlik İşlemlerinde Uyuşmazlıkların Çözümlemesi ve Zamanaşımı	256
İdari Para Cezalarına Karşı Kuruma İtiraz	256
İdari Para Cezalarına Karşı Yargı Yoluna Başvurma.....	260
İdari Para Cezalarında İndirim Uygulaması	261
Pişmanlık İndirimi.....	261
Peşin Ödeme İndirimi	263
Özellikli Durumlara Dikkat.....	264
Prim Borçlarında Zamanaşımı.....	265
İdari Para Cezalarında Zamanaşımı	267
İdari Para Cezalarında Tahakkuk Zamanaşımı Süresi.....	267
a) 30/9/2008 veya Önceki Bir Tarihte İşlenen Fiiller Yönünden Tahakkuk Zamanaşımı Süresi	268
b) 1/10/2008 veya Sonraki Bir Tarihte İşlenen Fiiller Yönünden Tahakkuk Zamanaşımı Süresi	269
İdari Para Cezalarında Tahsil Zamanaşımı Süresi.....	270
a) Yasal Ödeme Süresinin Son Günü 30/9/2008 veya Önceki Bir Tarihte Rastlayan İdari Para Cezalarının Tahsilinde Dikkate Alınacak Zamanaşımı Süresi	270
b) Yasal Ödeme Süresinin Son Günü 1/10/2008 veya Sonraki Bir Tarihte Rastlayan İdari Para Cezalarının Tahsilinde Dikkate Alınacak Zamanaşımı Süresi	271
c) Ölüm Halinde İdari Para Cezaları Hakkında Yapılacak İşlemler.....	272
Hizmet Tespit Davaları.....	274
Prim Tahakkukuna Karşı İtiraz ve Dava	277
Sosyal Güvenlik Uyuşmazlıklarının Uzlaşma İle Çözümlemesi.280	
Uzlaşma Uygulamasının Kapsamı	280
Uzlaşma Uygulamasının Usulü.....	282
Uzlaşmanın Sağlanamaması.....	283
Uzlaşmanın Kesinliği ve Dava Konusu Edilememesi	284
Uzlaşma Komisyonları.....	285

ÜÇÜNCÜ KISIM
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN
HUSUSLAR

İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Yükümlülükleri	289
İşverenin Genel Yükümlülükleri	289
Çalışanların Bilgilendirilmesi	291
İşyerinde İSG Eğitimi Yaptırma	292
İşverenin Sağlık Ve Güvenlik Kayıtları ve Onaylı Deftere İlişkin Yükümlülükleri	294
İşyeri Sağlık Ve Güvenlik Birimi (İSGB).....	295
İş Kazasının Bildirilmesi	296
Bildirim Süresinin Belirlenmesi.....	296
Bildirim Yapılma Şekli	299
5510 Sayılı Kanuna Göre İş Kazasının İşverenlerce Geç Bildirilmesi veya Bildirimin Yanlış Yapılması.....	300
Meslek Hastalığının Tespiti ve Bildirimi.....	301
Meslek Hastalığının Tespiti.....	301
Meslek Hastalığının Bildirimi ve Bildirim Süresi	302
Meslek Hastalığının Geç Bildirilmesi veya Bildirilmemesi	305
İş Kazası ve Meslek Hastalığında Sorumluluk.....	305
İşverenin Bildirilmeyen Sigortalılıktan Doğan Sorumluluk Hali ..	305
İşverenin 5510 sayılı Kanununun 21 inci Maddesi Yönünden Sorumluluğu	310
Sigortalının Sorumluluğu	315
Üçüncü Kişilerin Sorumluluğu	319
İş Kazası Kayıt ve Raporu Tutma Yükümlülüğü.....	322
İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimlerinin Yükümlülüğü	323
Sağlık Gözetimi Yükümlülüğü.....	324
Risk Değerlendirmesi Yapma.....	324
Salgında Risk Değerlendirmesi Yenilenmesi	326
İşin Durdurulması.....	328
İşyerinde Acil Durum Yükümlülüğü	330

İçindekiler

Diğer Sağlık Personeli Çalıştırma	332
Tam Süreli İşyeri Hekimi Varsa... ..	333
Diğer Sağlık Personelinin Görevleri Neler?	333
Diğer Sağlık Personeli Çalışma Süresi	334
Çalışan Temsilcisi Bulundurma	334
Kavram İndeksi.....	337